

Kina. Kommunistpartiet reviderer sin historie for tredje gang. For mens fremtiden er velkendt – den er ifølge kommunistpartiet lys og strålende – så er fortiden til stadig revision. Den nye udgave skal sikre Xi Jinpings greb om magten.

Kinas fortid bliver bedre og bedre

Af PETER HARMSSEN | Weekendavisen | 12. november 2021

<https://www.weekendavisen.dk/2021-45/samfund/kinas-fortid-bliver-bedre-og-bedre>

Cirka en gang hvert fjerde årti føler det kinesiske kommunistparti et behov for at revidere sin historie.

Det handler ikke om, at den eksisterende viden om *fortiden* har ændret sig. I stedet drejer det sig om nutiden og frem for alt fremtiden - aktuelt præsident Xi Jinpings ønske om at sætte sit præg på folkerepublikken frem mod århundredets midte.

Den nye version af partiets historie er i de seneste måneder *blevet* formuleret af en lille elite allerøverst oppe i hierarkiet, og i ugens løb er den *blevet* fremlagt i form af en ordrig resolution for en lidt mindre eksklusiv kreds bestående af de cirka 370 medlemmer af centralkomiteen, som har holdt møde bag lukkede døre i Beijing.

Stort set intet slipper ud fra mødet, mens det står på, men det er strengt taget også lige meget, for den reviderede partihistorie er næsten færdigskrevet på forhånd. Centralkomiteens medlemmer har allerhøjst mulighed for at gennemføre små marginale justeringer i den tekst, de har fået forelagt.

Det centrale budskab ligger fast.

Og budskabet er, så vidt det vides med udgangspunkt i spredte antydninger i den officielle presse i de forløbne måneder: Partiet, som netop har fejret sit 100-års jubilæum, har, trods små bump på vejen, bragt Kina til en position som en af verdens førende magter, økonomisk, politisk, militært og teknologisk.

Selve tidspunktet for den nye revision af partiets historie - som kun er den tredje nogensinde efter tidligere versioner udfærdiget i 1945 og 1981 - er helt afgørende. Xi, der nu er 68 år gammel, har været ved magten i ni år som leder af parti, statsmagt og militær, og hvis han havde fulgt præcedens, skulle han træde tilbage til næste år.

I stedet har han etableret sig som *Kinas* mest magtfulde leder siden folkerepublikkens grundlægger, Mao Zedong, og har beredt grunden for at fortsætte i sine nuværende positioner i mindst fem år endnu, og måske længere. I den sammenhæng er historien afgørende, ikke som en akademisk disciplin, men som et politisk redskab, ifølge Daniel Leese, en ekspert i moderne kinesisk historie ved Freiburg Universitet.

»Så vidt jeg kan se, er resolutionen om partiets historie det eneste punkt på dagsordenen ved mødet i centralkomiteen. På den ene side handler det om, hvordan partiet ser sin egen *fortid*, nutid og fremtid, men på den anden side handler det også om at styrke Xi Jinpings stilling. Partiet ønsker at revidere sin historie, så det kan placere Xi som Maos ligemand og dermed vise, at det er nødvendigt for ham at fortsætte,« siger han.

Den afsluttende resolution om partiets historie var endnu ikke offentliggjort, da Weekendavisen gik i trykken, men det er sandsynligvis et ganske omfattende dokument. Den forrige resolution, udsendt i 1981 ved de økonomiske reformers begyndelse, var på 35.000 kinesiske skrifttegn.

En ny generation

Dengang for 40 år siden kom resolutionen umiddelbart i kølvandet på Kulturrevolutionen, der først var endt i 1976, og den var præget af et ønske om aldrig igen at skulle genopleve det vanvid, som Kina havde været igennem, mens ideologisk optændte rødgardister satte de fleste af samfundets institutioner ud af drift og ydmygede lærere og andre autoritetsfigurer. 1981-resolutionen bar præg af, at mange af dens forfattere havde været blandt Kulturrevolutionens ofre.

Nu er de fleste af ofrene døde, og en ny generation er kommet til. Det vil den reviderede historiefortolkning sandsynligvis afspejle. Tilbage i 1981 erkendte partiet, at Mao havde begået store fejl i sine sidste år, og det var underforstået, at enmandsvælde var af det onde.

Den nye resolution vil derimod ifølge flere udenlandske iagttagere være en triumferende gennemgang af partiets sejre med en nedtoning af behovet for selvkritik. Officielle udmeldinger fra de seneste måneder vidner om det, og Xi er selv gået forrest med kritik af, hvad han kalder »historisk nihilisme« i form af forsøg på at pille ved det officielle glansbillede.

»Nu handler det udelukkende om at skabe en positiv fortælling om, hvor vidunderligt partiet er, og på lidt længere sigt er det ikke noget godt tegn.

Jeg er bange for, at det vil føre til en generation med ingen eller meget begrænset viden om, hvad der gik galt i historiens løb,« siger Leese.

Fortidens fejltagelser

Kommunistpartiet kan ende med at skyde sig selv i foden ved at insistere på sin egen ufejlbarlighed og dermed fratage sig selv en mulighed for selvkorrektion, som tidligere ellers har været en af dets afgørende forcer. Hele opgøret med korruption i de seneste år er - ud over at være et våben i hænderne på Xi-fløjen til at skille sig af med politiske modstandere - også udslaget af en evne til at rette op på fejl og mangler inden for partiets egne rækker.

»Vi kan risikere at ende med en generation, der måske ikke ligefrem gentager *fortidens* fejltagelser, men vil være så fyldt med nationalistisk stolthed, at

den helt går glip af en forståelse af nogle af de forfærdelige ting, der er sket i *fortiden*,« siger Leese.

Et andet tema, som sandsynligvis vil gå igen i den nye resolution om partiets historie, er forholdet til udlandet, og her vil *Kinas* evne til at hævde sig over for verdens stormagter sandsynligvis *blive* fremhævet.

»Der er på ingen måde tale om et udenrigspolitisk dokument, men et af fokuspunkterne vil være selvhjælp og selvtillid. Det vil være en beskrivelse af, hvordan Kina var i stand til at klare sig på egen hånd, med meget begrænset hjælp fra udlandet.

I de seneste historiske beskrivelser er assistancen fra Sovjetunionen i vid udstrækning *blevet* bortredigeret, og vægten har været på *Kinas* egen revolutionære tradition,« siger Leese.

Det sker på et tidspunkt, hvor Kina ifølge nogle iagttagere *bliver* mere indadvendt, delvis som følge af den svækkelse af internationale forbindelser og udvekslinger - alt lige fra rejser til handel - som coronapandemien har forårsaget. Det er betegnende, at Xi ikke er rejst til udlandet siden begyndelsen af 2000.

I den introverte atmosfære er selv signaler, som Kina på overfladen synes at sende til udlandet, rettet mod Kina selv. Kommunistpartiet har kaldt denne uges møde en erklæring »til verden« om *Kinas* storhed. Men det er i lige så høj grad en erklæring vendt indad ifølge Charles Parton, en tidligere britisk diplomat og nuværende Kina-ekspert ved Royal United Services Institute.

»Budskabet til verden udenfor er rimelig vigtigt, men det er ikke nær så vigtigt som det budskab, budskabet til verden udenfor sender til *Kinas* egen befolkning. Hovedmålet for al *Kinas* propaganda udadtil er det hjemlige publikum. Når kommunistpartiet siger, at Kina klarer sig strålende, og at verden bør lytte og gøre plads til Kina og så videre, så er det i første række vendt mod *Kinas* egen offentlige opinion,« siger han.

Krigsskibe i ørkenen

Der er en meget stærk nationalistisk strømning i Kina, og kommunistpartiet puster selv til den i ny og næ, fordi det er en central kilde til legitimitet for

partiet. Men nationalisme er et tveægget sværd, som partiet må tæmme med jævne mellemrum.

»Enkeltsager kan få deres eget liv ved internettets hjælp. Og når nationalismen koger over og tager overhånd og *bliver* vanskelig at kontrollere, kan partiet godt anse det for at være problematisk og føle sig tvunget til at få det hele til at falde til ro igen,« siger Parton.

Samtidig med at Kina skuer mere indad end før, mens en voldsom nationalisme lurder lige under overfladen, er muligheden for en konflikt med USA rykket i forgrunden. Netop som centralkomiteen gjorde klar til at mødes i Beijing, rapporterede vestlige medier om satellitbilleder af realistiske modeller af amerikanske krigsskibe til brug for missiløvelser i den kinesiske ørken.

Det er rutine, at militære styrker rundt om i verden øver sig på diverse mulige fremtidige scenarier - i *Kinas* tilfælde en krig med USA - men modellerne i ørkenen giver ikke desto mindre god besked om tænkningen i militærkredse i Beijing, fortæller Collin Koh, en forsvarsanalytiker ved S. Rajaratnam School of International Studies i Singapore.

»I takt med at forholdet til USA er gået ned ad bakke, og spændingerne er *blevet* skærpet mellem de to magter, kan man ikke længere betragte en militær konfrontation mellem Kina og USA som en fjern mulighed, og for kineserne er det en nødvendig del af en bredere bestræbelse på at sikre nationale kerneinteresser,« siger han.

»I de seneste år har Folkets Befrielseshær udbygget sin formåen med henblik på en potentiel militær konflikt med amerikanerne, specielt i forbindelse med en krise i Taiwanstrædet. Eftersom hangarskibe udgør kernen i den amerikanske flådes evne til at sætte sig igennem, har de kinesiske officerer naturligt nok afset betydelige ressourcer til at tackle dem.« Det har sikkert strejft kineserne, at modellerne ville kunne ses af amerikanske satellitter, og det kan have været helt overlagt, siger han: »Det kan også bidrage til at signalere politisk beslutsomhed til andre aktører, ikke mindst amerikanerne.

I betragtning af den generelle tvetydighed, der præger udviklingen, hvor amerikanerne ikke rigtig ved, hvad kineserne er i stand til, kan det bidrage til en afskrækkende virkning.«.

De vestlige medier kunne i denne uge bringe satellitbilleder af realistiske modeller af amerikanske krigsskibe til brug for missiløvelser i den kinesiske ørken. Men det ærgrer næppe kineserne, som formodentlig håber på, at det vil have en afskrækkende effekt. | Foto: Maxar Technologies